

Les 2¹

Deze les volgt op een les waarin leerlingen een synthese hebben geschreven; een opdracht die u zelf hebt samengesteld. Het zal waarschijnlijk de eerste 'echte' synthesesetekst zijn in een reeks lessen waarin u met leerlingen het opstellen van syntheseseteksten oefent: het integreren van gegevens, ideeën uit verschillende bronnen. De ervaring uit die eerste kennismaking vormt de grondstof voor les 2, waarin leerlingen nagaan hoe hun schrijfproces eruitzag, en via vergelijking met andermans data kunnen besluiten om iets te gaan veranderen in hun schrijfproces als het om vrij moeilijke schrijftaken gaat. De les is uitgevoerd in vwo 3, havo 4, en vwo 4.

Doelen

- Leerlingen ontdekken wat hun persoonlijke schrijfaanpak is.
- Leerlingen vergelijken hun aanpak met die van andere leerlingen.
- Leerlingen zien dat er bepaalde typen schrijvers zijn.
- Leerlingen maken een persoonlijk schrijfplan.

Materiaal

- Beamer met audio
- Werkboeken (aangeleverd)
- PowerPoint met video (aangeleverd)

Tijd

Als de planning gevolgd wordt, vergt de les 70 minuten. Als u de les in twee wilt opdelen, eindig de eerste helft dan na fase 6.

Vorbereiding

Zorg ervoor dat u de handleiding procesvragenlijst doorgelezen hebt. Zorg ervoor dat u in de app een klas aangemaakt hebt. Zet de link voor leerlingen en klascode op het bord

Zet de PowerPoint klaar op het digibord. Zorg dat het geluid aan staat.

Leerlingen krijgen allemaal een set werkbladen (wat een werkboekje kan worden eventueel).

Bewaar de werkbladen voor een volgende les. (Ze moeten niet kwijtraken in de ts van leerlingen; bewaar ze zelf.)

¹ Deze les was onderdeel van een experiment van Liselore van Ockenburg, in 4-havo en 4-vwo. Die les was gebaseerd op een schrijfprocesvragenlijst, die nu in de LIFT-schrijfprocesapp beschikbaar is. Gebruik van de app verkort de les aanzienlijk. We hebben de les aangepast op het gebruik van de app. U kunt de les zelf aanpassen aan uw situatie en het gebruik van de app. We horen graag wat uw ervaringen zijn: Liselore van Ockenburg (lvanockenburg@gmail.com) & Gert Rijlaarsdam (g.c.w.rijlaarsdam@uva.nl).

Fasen

1. Intro (5 minuten) (dia 1)
2. Samen lezen terugblik, vergezicht en theorie (5 minuten) (dia 2)

Data verzamelen, vergelijken, interpreteren

3. Invullen schrijfprocesvragenlijst (app); de leerling verstuurt de vragenlijst en ziet de eigen scores. Zie handleiding procesvragenlijstapp (10-15 minuten)
4. Opdracht 1: scores eigen proces noteren (tezamen met fase 3)
5. Opdracht 1A. Dimensies combineren. Individueel in de app werken (5 minuten)
6. Opdracht 2 via gezamenlijke bespreking (stap 4 in het docentscherm) (20 minuten).

Oriënteren

7. Filmclip kijken en maken opdracht 3 (10 minuten)
8. Klassikale inventarisatie (5 minuten)

Persoonlijk plan opstellen

9. Individueel schrijfplan maken opdracht 4 en 5 (5 minuten)
10. Klassikale inventarisatie (5 minuten)

FASE 1: INTRO LES 2

(5 minuten) (dia 1-2)

De werkbladen liggen bij voorkeur al klaar op de tafels. De les start klassikaal. De docent stelt de leerlingen een vraag om hun voorkennis te activeren:

- Als je zelf een synthesesetekst moet schrijven, hoe zou je het dan aanpakken? Stap 1: ... Stap 2: ... Stap 3: ?
 - Wat valt op? Hebben ze het allemaal over schrijven? Of denken ze ook aan het lezen van de opdracht en de bronnen?
-

FASE 2: KLASSIKAAL LEZEN UITLEG

(5 minuten) (dia 2)

Deze les begint met een uitleg. Het kan prettig zijn om dit samen met de leerlingen, klassikaal, door te nemen. Geef leerlingen de gelegenheid om vragen te stellen als zij iets niet begrijpen.

FASE 3: OPDRACHT 1: VRAGENLIJST INVULLEN (APP)

(1 minuut) (dia 3)

De leerlingen lezen hun hun persoonlijke score af in de app; ze brengen die scores onder in tabel 1, eerste kolom op p. xx. De rechterkolom van de tabel wordt nog even niet ingevuld.

FASE 4: OPDRACHT 1: SCORES AFLEZEN

(1 minuut) (dia 3)

De leerlingen lezen hun hun persoonlijke score af in de app; ze brengen die scores onder in tabel 1, eerste kolom op p. xx. De rechterkolom van de tabel wordt nog even niet ingevuld.

FASE 5: SCATTERGRAMS VERKENNEN (OP APP, INDIVIDUEEL)

(5 minuten)

Docent zet nadat alle leerlingen (zie handleiding app) het invullen van de vragenlijst hebben afgerond, stap 3 in het docentscherm in werking. Leerlingen kunnen nu in vier achtereenvolgende schermen zichzelf aanklikken, en zien dan of zij gemiddeld, betrekkelijk hoog of laag scores. Ze noteren hun bevindingen in de tweede kolom in tabel 1.

FASE 6: INDIVIDUEEL MAKEN OPDRACHT 2 OP BASIS VAN EEN KLASSEGESPREK

(15 minuten) (U toont de *scattergrams* vanaf uw app op het centrale scherm via beamer/whiteboard).

1. Opdracht 2 via gezamenlijke bespreking (stap 4 in het docentscherm) (20 minuten).
 - Bespreek eerst de vier scatterplots met de klasscores.
 - Eerste scatterplot: wijs bijzondere scores aan (meestal in de hoeken), vraag van wie de stip is, en dan wat de stip/score betekent: het betekent dat ik vrij veel/weinig A zeg te doen, en vrij veel/weinig B. Vraag aan de leerling te vertellen hoe die meestal A (preplanning bijvoorbeeld) doet, en hoe B. Vraag door om een beeld te krijgen van de twee dimensies.
 - Vraag aan de leerling wat zij noteerde in de twee kolom van tabel 1 voor deze twee dimensies.
 - Herhaal de vragen voor twee tot drie andere leerlingen.
 - Tweede scatterplot: deze is makkelijker, want de X-as blijft gelijk, de Y-as is nieuw. Herhaal de bespreking, waarbij het zeker kan voorkomen dat voor een deel dezelfde leerlingen aan het woord komen.
 - Idem derde, en vier scatterplot. Hier kut u proberen bij leerlingen verbanden te leggen. Bij scatterplot 3 zijn alle vier de dimensies aan de orde geweest. U kunt dan vragen aan een leerling om te vertellen hoe haar schrijfproces in elkaar steekt, in termen van veel/weinig etc. Let erop dat er geen uitspraken gedaan worden over kwaliteit; 'ik reviseer niet zo goed'. De vragenlijst vroeg niet naar kwaliteit, maar naar de maat waarin iets gebeurt in het schrijfproces.
 - Check of iedereen de twee kolommen in tabel 1 heeft ingevuld door rond te lopen.
-

FASE 7: FILMCLIP KIJKEN: OPDRACHT 3

(10 minuten) (dia 5)

Lees klassikaal opdracht 3 door en start de filmclip (3:56 min) door op het YouTube logo op de dia te klikken (of kopieer het adres en plak in je browser: https://youtu.be/Y_Q-7s_aTcA). Nadat de filmclip is afgelopen vullen de leerlingen individueel de vragen bij opdracht 3 in.

FASE 8: KLASSIKALE INVENTARISATIE

(5 minuten)

Vraag aan enkele leerlingen (afhankelijk van de beschikbare tijd) wat zij hebben geantwoord bij opdracht 3.

FASE 9: PERSOONLIJK SCHRIJFPLAN MAKEN

(5 minuten) (dia 6)

De leerlingen vullen individueel opdracht 4 en 5 in.

FASE 10: KLASSIKALE INVENTARISATIE

(5 minuten)

Vraag aan enkele leerlingen (afhankelijk van de beschikbare tijd) wat zij hebben geantwoord.